

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 168/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jánom Garajom, MBA, advokátom, Hviezdoslavova 2, Poprad, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7 Co 23/2020-150 z 28. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorý navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 7 C 2/2019-106 z 25. novembra 2019 uložil sťažovateľovi ako žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38 000 eur (I. výrok) z titulu bezdôvodného obohatenia a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu (II. výrok).

3. Krajský súd na základe sťažovateľom podaného odvolania napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Predmetný rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 7. októbra 2020 v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu.

4. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľ nepodal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie a vec je právoplatne skončená.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ, majúc za to, že boli porušené jeho v bode 1 označené práva, podal proti rozsudku krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) krajský súd porušil zásadu nezávislosti a nestrannosti, ako aj rovnosti strán sporu, keď sa priklonil v dôsledku osobných sympatií a s prihliadnutím na vysoký vek žalobcu svojvoľne na jeho stranu a spor rozhodol v prospech žalobcu; podľa sťažovateľa takýto postup súdu javí znaky diskriminácie a arbitrárnosti,
- b) krajský súd pochybil, keď postupoval v rozpore so zákonom a elementárnymi pravidlami pre určenie začiatku a konca plynutia subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby,
- c) okresný súd a následne aj krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď v dôkaznej núde, výraznej rozporuplnosti vyjadrení a tvrdení strán sporu sa predčasne a svojvoľne uchýlil k rozhodnutiu, ktoré nemá dostatočný podklad ani v zistenom skutkovom stave, ani v zákone,
- d) napadnutý rozsudok krajského súdu je neústavný, svojvoľný a arbitrárny.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo vyhovené žalobe podanej proti sťažovateľovi.

7. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

9. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd s poukazom na § 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde uvádza, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Ak zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

13. Ústavný súd bez potreby detailnejšieho vysporiadavania sa s vecou uvádza, že nosný dôvod podanej ústavnej sťažnosti (nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku a nesprávne právne posúdenie veci) v zásade zodpovedá dôvodom dovolania (mimoriadneho opravného prostriedku) podľa § 420 písm. f) resp. podľa § 421 ods. 1 CSP, o ktorom rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa v tomto rozsahu teda predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

14. Najvyšší súd napríklad už vo svojom rozhodnutí č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017 judikoval: „*Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu*

a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti).“ Skutočnosť, že porušenie práva na spravodlivý proces zodpovedá dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, potvrdil vo svojej rozhodovacej činnosti aj ústavný súd (napr. IV. ÚS 314/2020-15). Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“, ktoré je dotknutým ustanovením garantované strane konania, a súčasťou práva na spravodlivý proces je pritom nepochybne aj náležité odôvodnenie rozhodnutia zodpovedajúce kritériám čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 559/2018).

15. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ, hoci možnosť podať dovolanie mal, túto nevyužil. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (IV. ÚS 16/2020, II. ÚS 23/2020, I. ÚS 164/2021).

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ani netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto v okolnostiach danej veci neprichádzal do úvahy ani prípadný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

17. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

18. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu